

ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах нестабільного ринку та стрімкого технологічного прогресу підприємства змушені динамічно адаптуватися до нових викликів. Трансформація бізнес-процесів стала не просто трендом, а необхідністю для збереження і підвищення конкурентоспроможності компаній. Дослідження свідчать, що підприємства, які активно здійснюють цифрову трансформацію своїх процесів, досягають суттєво кращих результатів порівняно з тими, хто зволікає: середній темп зростання доходів «цифрово зрілих» компаній перевищує показники відстаючих на 17,3 процентних пункти. Це підкреслює, що оновлення та оптимізація процесів є ключовим фактором успіху бізнесу в контексті сучасних викликів.

Одним із головних напрямів трансформації бізнес-процесів є впровадження цифрових технологій та інструментів штучного інтелекту (ШІ). Інтеграція ШІ дає змогу автоматизувати рутинні операції та звільнити час співробітників для виконання більш творчих і стратегічних завдань. Застосування алгоритмів машинного навчання і роботизованої автоматизації процесів (RPA) прискорює виконання повторюваних операцій, знижуючи вплив людського фактора та ймовірність помилок. За рахунок цього бізнес-процеси стають більш ефективними, а продуктивність праці зростає, що дозволяє компаніям досягати більшого результату з меншими витратами ресурсів. Наприклад, використання ШІ для обробки документів чи обслуговування клієнтів 24/7 приводить до скорочення трудомістких процедур і підвищення оперативності сервісів. В результаті рутинні завдання виконуються швидше і з меншими витратами, тоді як персонал може зосередитися на вдосконаленні продуктів і взаємодії з клієнтами – напрямах, що створюють більшу цінність для бізнесу, а також потребують людської креативності.

Трансформація бізнес-процесів позитивно впливає і на ефективність управління підприємством. Сучасні інформаційні системи та аналітичні платформи, інтегровані у процеси, забезпечують керівників актуальними даними для прийняття рішень в режимі реального часу. Інструменти штучного інтелекту здатні аналізувати великі обсяги даних і знаходити приховані закономірності, що дозволяє менеджменту швидко реагувати на зміни ринкової ситуації та підвищувати обґрунтованість стратегічних кроків. Автоматизований моніторинг показників та прогнозування попиту за допомогою ШІ сприяють оптимізації запасів і виробничих графіків. Отже,

завдяки трансформації процесів керівництво отримує гнучкіші та прозоріші механізми управління, зменшується вплив людського фактору в плануванні і контролі, що загалом підвищує результативність роботи підприємства.

Комплексна модернізація процесів із застосуванням ІІІ та інших технологій стає джерелом довгострокових конкурентних переваг для підприємств. По-перше, автоматизація та реінжиніринг процесів значно знижують операційні витрати, оптимізуючи використання ресурсів і мінімізуючи кількість помилок, що виникають внаслідок людського чинника. Це скорочує час виходу продукту на ринок, що є критично важливим в умовах жорсткої глобальної конкуренції та постійної зміни споживчих очікувань. Своєчасне реагування на ринкові зміни дозволяє компаніям закріплювати лідерські позиції у своїх сегментах.

По-друге, підвищення якості та швидкості обслуговування клієнтів за допомогою цифрових рішень, таких як чат-боти, віртуальні асистенти, інтелектуальні CRM-системи, онлайн-платформи самообслуговування, суттєво зміцнює довіру та лояльність споживачів. Персоналізоване обслуговування, можливість взаємодії у режимі 24/7 і зменшення часу очікування стають конкурентною перевагою, яка сприяє зростанню клієнтської бази та повторних продажів.

По-третє, впровадження ІІІ у внутрішні бізнес-процеси — наприклад, у сферу фінансового обліку, прогнозування попиту, управління ланцюгом постачань та логістикою — дозволяє компаніям діяти більш гнучко, адаптуючи структуру витрат і операційні моделі відповідно до змін ринкової кон'юнктури. Використання аналітичних систем на основі великих даних допомагає менеджменту краще розуміти динаміку ринку, передбачати поведінку споживачів та оперативнo ухвалювати стратегічні рішення.

Досвід провідних компаній показує, що організації, які кардинально переглядають свої робочі потоки, оптимізують ключові процеси і активно впроваджують ІІІ-рішення, значно частіше досягають бажаних результатів від інноваційних ініціатив. Згідно з останніми дослідженнями, такі компанії демонструють вищі темпи зростання доходів, вищу операційну ефективність та стійкішу конкурентну позицію порівняно з тими, хто обмежується лише поверхневими змінами.

Ефективна інтеграція ІІІ в щоденну діяльність підприємства підвищує точність виконання операцій, забезпечує стандартизацію процедур і водночас створює можливості для творчого підходу до вирішення складних завдань. Це сприяє підвищенню загальної продуктивності працівників і зменшенню витрат часу на виконання рутинних завдань.

Більше того, автоматизація повторюваних операцій дозволяє компаніям створювати привабливіші умови праці для талановитих спеціалістів, пропонуючи їм можливості для професійного зростання та

реалізації в інноваційних проєктах. Залучення висококваліфікованих кадрів є додатковим фактором конкурентоспроможності, адже саме людський капітал визначає здатність компанії генерувати нові ідеї та забезпечувати сталість розвитку.

Усі ці чинники створюють синергію, яка виводить конкурентоспроможність підприємства на якісно новий рівень, забезпечуючи не лише короткострокові комерційні успіхи, а й довгострокову стійкість бізнес-моделі в умовах глобальної цифрової трансформації.

Трансформація бізнес-процесів, особливо із використанням інструментів штучного інтелекту, є визначальним чинником підвищення конкурентоспроможності сучасних підприємств. Вона забезпечує оптимізацію витрат, прискорює операційну діяльність і покращує якість управлінських рішень. Компанії, що оперативнo впроваджують інновації у свої процеси, отримують стратегічні переваги над конкурентами. Як зазначають експерти, у цифрову еру впровадження ІІІ та передових технологій – це не просто технологічна перевага, а стратегічна необхідність для успішного розвитку бізнесу. Трансформація бізнес-процесів виступає ключовим драйвером стійкої конкурентної позиції підприємства на ринку та його довгострокового процвітання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баранов О., Костенко О., Дубняк М., Головка О. Цифрова трансформація суспільства: правові аспекти та сучасні проблеми: монографія. 2-ге вид. Київ; Одеса: Фенікс, 2024. 184 с.

2. 10 capabilities to accelerate digital transformation [Електронний ресурс] // MIT Sloan Management Review. 2023. URL: <https://mitsloan.mit.edu/ideas-made-to-matter/10-capabilities-to-accelerate-digital-transformation> (дата звернення: 26.04.2025).

3. Artificial Intelligence Is Changing How Companies Work [Електронний ресурс] // Deloitte Switzerland. 2024. URL: <https://www.deloitte.com/ch/en/Industries/technology/perspectives/artificial-intelligence-is-changing-how-companies-work.html> (дата звернення: 26.04.2025).

4. Responsible AI is a competitive advantage [Електронний ресурс] // IBM. 2023. URL: <https://www.ibm.com/think/insights/responsible-ai-is-a-competitive-advantage> (дата звернення: 26.04.2025).

5. Tran B. Legal Insights Into IBM's AI-Driven Business Process Automation Patents [Електронний ресурс]. 2025. URL: <https://patentpc.com/blog/legal-insights-into-ibms-ai-driven-business-process-automation-patents> (дата звернення: 26.04.2025).